

MARGES IN DE VARKENSHOUDERIJ KLEUREN OVERAL DIEPROOD

Niet alleen in Vlaanderen, maar ook in de ons omringende landen staan de marges in de varkenshouderij zwaar onder druk. Vooral die in de zeugenhouderij kleuren het laatste jaar dieprood. Hoelang kan de Europese varkenshouderij deze situatie nog aan? Hoelang duurt het nog vooraleer Europa zijn verantwoordelijkheid opneemt? Want ook de Interpigcijfers bevestigen deze onhoudbare situatie.

– Pieter-Jan Delbeke, landbouwconsulent Boerenbond

Naar jaarlijkse gewoonte worden tijdens het Interpigcongres zowel de technische als economische kengetallen van het voorgaande jaar door de stakeholders van de deelnemende landen met een kritisch oog geëvalueerd. Een aantal opmerkelijke verschillen zijn zowel op technisch als economisch vlak zichtbaar tussen de lidstaten onderling.

Werking Interpig

Interpig, opgericht in 2003, bestaat hoofdzakelijk uit Europese landen waar de varkenshouderij een aanzienlijk aandeel inneemt van de nationale landbouwproductie. De deelnemende landen zijn Denemarken, Frankrijk, Duitsland, Oostenrijk, Groot-Brittannië, Ierland, Italië, Nederland, Spanje, Zweden, Tsje-

.....
Sterke technische resultaten bieden vandaag geen garantie op een positief financieel resultaat.

chië, Verenigde Staten, Brazilië, Canada en België. Eenmaal per jaar komen de stakeholders van deze landen samen met als doel de kosten en de opbrengsten van de varkensproductie met elkaar te vergelijken. Dit jaar vond het Interpigcongres plaats in Brazilië. Enkele maanden vooraf worden alle kengetallen opgevraagd die nodig zijn om een onderbouwde vergelij-

king tussen de lidstaten mogelijk te maken. Deze gegevens worden centraal verwerkt en in tabellen en grafieken gegoten. Het cijfermateriaal, waaronder alle technische resultaten en variabele kosten, dat ons land aanlevert wordt samengesteld uit de bedrijfseconomische boekhoudresultaten van Boerenbond en Afdeling Monitoring en Studie (AMS). Hierbij wordt het gewogen gemiddelde genomen uit deze 2 databases. De vaste kosten, zoals investeringen in stallenbouw, worden op nieuwwaarde geschat. Alle vermelde prijzen zijn exclusief btw en omvatten het volledige boekjaar 2014.

Interpretatie cijfermateriaal

De beschrijvende lijst van alle parameters en de manier waarop deze worden

Tabel 1 Overzicht van de voornaamste kengetallen (productiejaar 2014) - Bron: Interpig 2015

	Oostenrijk	België	Brazilië (MT)	Brazilië (SC)	Canada	Tsjechië	Denemarken	Frankrijk	Duitsland
Productie-efficiëntie									
Gespeende biggen per zeug per jaar	24,36	27,81	26,09	25,73	22,73	26,00	30,46	27,35	27,36
Verkochte slachtvarkens per zeug per jaar	23,27	25,99	25,01	24,66	21,50	24,56	28,48	25,74	26,09
Bedrijfsworpendex	2,30	2,32	2,41	2,30	2,27	2,27	2,26	2,35	2,32
Sterfte tot spenen (%)	13,34	11,07	11,18	7,91	13,30	10,40	13,60	13,80	14,62
Sterfte in opfokperiode (%)	2,8%	3,6%	2,0%	2,0%	2,0%	3,2%	2,9%	2,4%	2,2%
Sterfte in vleesvarkensfase (%)	1,7%	3,1%	2,2%	2,2%	3,5%	2,4%	3,7%	3,6%	2,5%
Vervanging zeugen (%)	38%	44%	45%	45%	43%	38%	55%	46%	41%
Speengewicht (kg)	7,3	7,2	8,0	8,0	6,2	8,0	6,9	6,8	6,9
Lactatieperiode (dagen; sinds 2009, voorheen: speenleeftijd)	26,9	22,9	28,0	28,0	21,0	26,5	31,0	23,6	24,5
Opleggewicht (kg)	32,00	23,24	23,00	23,00	30,00	30,00	30,90	30,71	29,35
Vleesvarkensinformatie									
Daggroei vleesvarkens (g/dag)	796	676	831	820	870	824	931	803	805
Voerconversie vleesvarkens	2,89	2,86	2,60	2,60	3,00	3,00	2,70	2,75	2,83
Periodeuur vleesvarkensfase (dgn)	110	133	119	119	108	102	86	109	114
Rondes per plaats per jaar, vleesvarkens	3,03	2,60	2,89	2,90	3,28	3,32	3,94	3,15	2,76
Levend eindgewicht (kg)	119,8	113,4	122,3	120,3	124,3	114,0	110,6	118,2	121,0
Slachtgewicht warm (kg)	95,8	92,0	93,0	91,4	99,4	89,8	84,4	92,8	95,6
Correctie warm - koud (%)	-2,00	-2,00	-2,00	-2,00	-1,50	2,30	-1,10	-2,50	-2,00
Slachtgewicht koud (kg)	93,9	90,1	91,1	89,6	97,9	87,7	83,5	90,4	93,7
Magervleespercentage (%)	60	63	58	58	60	58	60	61	58
Magervleesproductie per zeug per jaar (kg)	1.316	1.485	1.315	1.275	1.263	1.258	1.431	1.417	1.413
Prijs van de componenten (euro)									
Zeugenvoer (kg) per zeug per jaar	1.365	1.189	1.168	1.157	1.166	1.175	1.435	1.316	1.277
Voerverbruik (kg) per grootgebrachte big	46	30	24	24	40	53	42	40	38
Voerverbruik (kg) vleesvarkensvoer per slachtvarken	255	260	260	255	286	254	218	243	262
Voerprijs zeugenvoer (per ton)	258,0	276,4	153,8	207,3	206,0	212,0	234,0	265,0	252,1
Voerprijs biggenvoer (per ton)	379,3	404,5	538,9	571,5	307,6	346,7	339,8	371,1	363,8
Voerprijs vleesvarkensvoer (per ton)	248,0	263,9	166,6	253,4	192,7	225,2	236,8	250,9	236,7

MT= Regio Mato Grosso, SC = Santa Catarina

Tabel 2 Overzicht van de voornaamste kostenposten (euro productiejaar 2014) - Bron: Interpig 2015

	Oostenrijk	België	Brazilië (MT)	Brazilië (SC)	Canada	Tsjechië	Denemarken	Frankrijk	Duitsland
Voerprijs voerpakket (per ton)	253,1	278,6	192,6	270,8	207,1	231,5	244,4	255,3	253,2
Arbeidstarief (per uur)	14,5	15,7	4,5	3,3	12,5	5,4	22,8	19,1	17,3
Gezondheidskosten per zeug per jaar (zeug + opfok)	127,3	82,5	28,7	51,7	59,8	170,8	71,2	84,9	137,3
Gezondheidskosten per slachtvarken (vleesvarkensfase)	1,3	1,1	8,0	3,2	0,6	4,1	0,6	0,9	1,0
Energiekosten per zeug per jaar (zeug + opfok)	53,0	63,2	10,0	8,0	55,7	49,7	70,7	55,2	78,8
Energiekosten per slachtvarken (vleesvarkensfase)	2,6	1,0	2,4	0,3	1,4	2,0	1,6	1,3	2,2
Aankoopprijs opfokzeug	305,3	273,7	224,5	205,4	247,8	217,9	218,8	312,2	320,0
Investering per zeugenplaats	3.200	3.150	965	879	1.022	1.232	2.646	2.565	2.776
Investering per biggenopfokplaats	310	0	0	0	89	144	265	308	281
Investering per vleesvarkensplaats	625	400	118	98	119	292	495	432	435
Netto ontvangen prijs per kg koud geslacht gewicht	1,66	1,51	1,45	1,53	1,57	1,57	1,50	1,51	1,53
Netto ontvangen prijs per kg warm geslacht gewicht	1,63	1,48	1,42	1,50	1,55	1,53	1,48	1,47	1,50
Netto ontvangen prijs per kg levend geslacht gewicht	1,30	1,20	1,08	1,14	1,24	1,20	1,13	1,15	1,18
Kostenberekening (euro/kg koud gewicht)									
Variabele kosten (euro/kg koud gewicht)	1,24	1,24	0,88	1,11	0,96	1,38	1,17	1,19	1,24
Vaste kosten (euro/kg koud gewicht)	0,40	0,32	0,16	0,17	0,25	0,26	0,36	0,37	0,39
Totale kosten (euro/kg koud gewicht)	1,65	1,56	1,04	1,28	1,21	1,63	1,53	1,56	1,63
Netto marge (euro/kg koud gewicht)	0,01	-0,05	0,41	0,25	0,36	-0,07	-0,03	-0,05	-0,11

MT= Regio Mato Grosso, SC = Santa Catarina

berekend, moet ervoor zorgen dat de interpretatie en de invulling van het cijfermateriaal analoog gebeurt tussen de lidstaten onderling. Dit vormt de basis

voor een correcte en objectieve vergelijking tussen de lidstaten. Toch blijft het vergelijken van deze informatie een bijzonder moeilijke oefening. Zo bezorgt

Brazilië bijvoorbeeld jaarlijks 2 reeksen van getallen. De eerste reeks omvat cijfermateriaal van de eerder familiale bedrijven in de regio van Santa Catarina

Verenigd Koninkrijk	Ierland	Italië	Nederland	Spanje	Zweden	VS	Gemiddelde
24,09	26,73	24,41	29,18	25,84	24,16	24,57	26,6
22,66	25,40	23,32	27,79	24,17	23,30	22,44	25,2
2,27	2,37	2,25	2,37	2,34	2,21	2,37	2,3
12,59	11,20	11,00	13,30	12,06	17,80	15,62	12,6
2,8	2,6	3,0	2,5	3,1	2,0	4,0	2,7
3,2	2,4	1,5	2,3	3,4	1,6	4,9	2,8
52	55	33	42	46	56	43	45,6
7,1	7,0	7,6	7,7	6,2	10,2	5,9	7,2
26,4	28,0	27,1	26,0	23,0	32,6	21	26,0
37,14	36,80	35,00	24,90	19,58	31,50	17,24	28,7
801	824	650	800	681	905	812	812,1
2,67	2,81	3,68	2,59	2,57	2,88	2,74	2,8
85	84	201	117	130	99	137	113,6
3,96	4,18	1,76	2,94	2,66	3,39	2,56	3,1
105,4	106,2	165,5	118,5	108,3	120,7	128,8	119,3
82,1	82,8	129,0	93,7	82,8	91,9	98,5	93,0
-2,00	-2,00	-2,20	-1,50	-1,70	-2,00	-2,00	-1,7
80,4	81,1	126,2	92,3	81,4	90,1	96,6	91,2
61	58	47	59	60	58	55	59
1.119	1.199	1.383	1.516	1.181	1.224	1.188	1.338,6
2014	2014	2014	2014	2014	2014	2014	
1.426	1.270	1.435	1.235	1.129	1.460	1.211	1.290,1
52	55	56	28	22	41	17	38,3
184	197	483	244	231	258	311	258,4
245,1	289,3	274,6	273,9	242,6	253,9	192,4	240,9
349,9	411,4	374,4	396,5	428,9	386,7	280,0	386,6
276,3	294,0	268,8	262,1	273,9	243,4	189,5	242,8

Verenigd Koninkrijk	Ierland	Italië	Nederland	Spanje	Zweden	VS	Gemiddelde
282,9	310,0	277,6	276,0	280,9	246,5	194,3	252,7
14,9	12,0	14,5	24,2	13,5	22,0	22,7	15,6
47,4	105,2	87,0	69,9	85,8	71,5	45,8	82,7
1,6	1,1	3,2	0,9	1,5	0,2	2,2	1,8
23,3	71,5	93,5	55,7	56,0	68,2	42,9	55,0
1,3	0,7	4,4	2,2	1,0	1,8	0,6	1,6
272,8	250,0	250,0	306,4	251,4	263,8	185,9	258,7
1.969	1.360	2.300	1.942	1.200	4.173	1.195	2.099,3
186	200	0	200	135	432	118	180,0
329	250	420	440	195	715	184	359,6
1,90	1,66	1,85	1,47	1,61	1,78	1,79	
1,86	1,63	1,81	1,44	1,58	1,75	1,76	
1,45	1,27	1,41	1,14	1,21	1,33	1,34	
1,33	1,43	1,57	1,28	1,24	1,26	0,93	
0,41	0,34	0,39	0,37	0,25	0,60	0,29	
1,74	1,77	1,96	1,64	1,49	1,86	1,21	
0,15	-0,11	-0,11	-0,18	0,12	-0,07	0,58	

(SC), terwijl de gegevens uit de tweede reeks een weerspiegeling zijn van de grote integratoren in de regio Mato Grosso (MT).

Tijdens het congres in juni werden zowat alle opmerkelijke kengetallen door de desbetreffende lidstaten toegelicht. Dit zorgt vaak voor discussies, en waar nodig

worden nog correcties of aanvullingen gedaan. Enkele weken na het congres werd de aangepaste versie aan iedere lidstaat bezorgd. Het is een onbegonnen zaak om alle kengetallen toe te lichten. Tabel 1 geeft het belangrijkste cijfermateriaal weer.

Technische resultaten zeugenhouderij

Ten opzichte van 2013 steeg het productiegetal van de Vlaamse zeugenstapel met 0,37 tot gemiddeld 27,81 biggen per zeug per jaar. Deze jaarlijkse vooruitgang blijft zich verder doorzetten, mede dankzij de genetische vooruitgang en de toenemende specialisatie. Ook in Duitsland en Nederland steeg het productiegetal ten opzichte van 2013, met een gemiddeld productiegetal van respectievelijk 27,36 (+0,29) en 29,18 (+0,21). Op het vlak van productiegetallen blijft Denemarken de Europese koploper met 30,46 gespeende biggen per zeug per jaar. Dit betekent een stijging van een halve big per zeug per jaar ten opzichte van 2013.

Er was de laatste jaren een dalende tendens merkbaar in de gemiddelde lactatieperiode in Vlaanderen; waar die in 2011 nog 24,7 bedroeg werd in 2013 gemiddeld op 22,9 dagen gespeend. Een mogelijke verklaring hiervoor is de toename van het meerwekensysteem. In 2014 bleef de gemiddelde lactatieperiode constant. In de meeste landen worden de biggen op een latere leeftijd gespeend. In Denemarken, Duitsland en Nederland worden de biggen weggelaten van de zeug op een gemiddelde leeftijd van respectievelijk 31, 24,5 en 26 dagen, wat zich niet noodzakelijk vertaalt in een hoger speengewicht. Zo blijkt dat een Vlaamse zeugenhouder gemiddeld 8 dagen vroeger speent dan een Deense collega. Toch gebeurt dit vrijwel op hetzelfde speengewicht. In Nederland bedraagt het gemiddelde speengewicht 7,7 kg, wat aanzienlijk hoger is ten opzichte van Vlaanderen waar gemiddelde op 7,2 kg wordt gespeend. Er blijft ook een opmerkelijk verschil in percentage biggensterfte tot en met het spenen, met een gemiddelde van 11,07% uitval in Vlaanderen. Dit percentage ligt in Denemarken, Frankrijk en Duitsland hoger met respectievelijk 13,6%, 13,8% en 14,62%. In Zweden ligt het percentagesterfte tijdens de kraamhokperiode al jaren merkbaar hoger met 17,8% in 2014. Het gewicht bij overgang van de biggenbatterij naar de vleesvarkensafdeling ging in Vlaanderen van 22,7 kg in 2013 naar 23,24 kg in 2014.

Technische resultaten afmestfase

Het overgangsgewicht van big naar vleesvarkens wordt gedefinieerd als het opleggewicht. Dit kan sterk schommelen tussen de landen onderling. Bij het vergelijken van de afmestresultaten moet men hier dan ook rekening mee houden. De dagelijkse groei bij de vleesvarkens bedroeg in Vlaanderen gemiddeld 676 g per dag. In vergelijking met andere landen – Nederland (800 g), Duitsland (805 g), Brazilië (820-831 g) en met koploper Denemarken waar gemiddeld een dagelijkse groei van 931 g per dag wordt gegenereerd tijdens de afmestfase – ligt dit in Vlaanderen een stuk lager. Gezien de trage groei heeft België de op één na langste afmestduur en bijgevolg met 2,6 ronden per jaar een laag aantal afmesttronden. Nederland, Spanje en Brazilië haalden in 2014 een voederconversie van gemiddeld 2,6. Terwijl de voederconversie in Denemarken, Duitsland en België respectievelijk 2,70; 2,83 en 2,86 bedroeg. Bij deze vergelijking moet er behalve het opleggewicht, dat sterk kan schommelen, ook rekening worden gehouden met het aflevergewicht van de vleesvarkens. In België werd in 2014 gemiddeld geslacht op 113,4 kg terwijl in Duitsland en Brazilië vleesvarkens gemiddeld worden afgeleverd op een eindgewicht van 121 kg. Door de parmahammenproductie bedraagt het aflevergewicht in Italië gemiddeld 165,5 kg. Alle foktechnische resultaten in rekening genomen en gekoppeld aan het slachtgewicht, het slachtrendement, het vleespercentage ... bekomt men een cijfer dat de magervleesproductie per zeug op jaarbasis weergeeft. Nederland scoort hierbij al meerdere jaren op rij het hoogst met respectievelijk 1516 kg. Voor België

bedraagt dit 1485 kg. Deze hoge scores zijn vooral te danken aan het slachtrendement en de hoge beveleedheid, waarbij Vlaanderen met een gemiddelde van 63% het hoogst scoort.

In vergelijking met de buurlanden worden zeugen in België, met een voederconsumptie van 1189 kg op jaarbasis, scherp gevoerd. Dit in tegenstelling tot een hoger voederconsumptie bij de vleesvarkens van gemiddeld 260 kg vleesvarkensvoeder. In Nederland bedraagt het voederconsumptie bij de vleesvarkens gemiddeld 244 kg, hoewel er gemiddeld 5,5 kg zwaarder wordt afgeleverd. In Duitsland wordt gemiddeld 218 kg vleesvarkensvoeder gegeven. Een hoger opzetgewicht en een lager aflevergewicht moeten hier wel in rekening worden gebracht.

In Denemarken en Italië ligt het gemiddeld voederconsumptie van 1435 kg op jaarbasis bij de zeugen beduidend hoger. In Denemarken kan dit grotendeels worden verklaard door het hoge productiegewicht, wat in correlatie staat met het voederconsumptie.

Kostenstructuur

De term voederpakket per ton staat voor de prijs van elke voedersoort proportioneel in totaliteit. In Nederland, België en Spanje was dit vrij gelijk met een gemiddelde van ongeveer 279 euro per ton (tabel 2 p. 26). In tegenstelling tot Denemarken, Duitsland en Frankrijk, waar dit systematisch een stuk lager ligt met respectievelijk 244, 253 en 255 euro per ton. Er is echter ook een groot verschil in voederpakket per ton waar te nemen binnen Brazilië zelf. Afhankelijk van de regio bedraagt dit voor Mato Grosso 193 euro per ton terwijl dit voor de regio Santa Catarina gemiddeld 271 euro per ton bedraagt. Interne logistieke proble-

men zorgen voor een vertraging in aanvoer van grondstoffen zoals soja. Er is ook een grote variatie waar te nemen in de gezondheidskosten per zeug op jaarbasis. Voor België steeg deze kostenpost in 2014 met 7,9 euro tot gemiddeld 82,5 euro per jaar, vergelijkbaar met Frankrijk. Dit is merkbaar hoger tegenover de ons omringende landen waar deze kosten in Nederland en Denemarken respectievelijk 70 en 71 euro op jaarbasis bedragen. Dit in tegenstelling tot Duitsland waar de gemiddelde gezondheidskost 137 euro per zeug per jaar bedroeg. Ook hier stegen deze kosten met 13 euro per zeug per jaar. Een mogelijke verklaring hiervoor is een aanpassing aan het vaccinatiebeleid op de bedrijven.

De totale productiekosten daalden in Vlaanderen aanzienlijk ten opzichte van 2013 (1,74 euro) met een gemiddelde van 1,56 euro per kg koud geslacht gewicht in 2014. Dit is in hoofdzaak toe te wijzen aan lagere voederkosten. Ook in Denemarken, Duitsland en Nederland daalden de productiekosten met respectievelijk 1,53; 1,63 en 1,64 euro per kg koud geslacht gewicht.

Nettomarge

Onderaan de overzichtstabel wordt de nettomarge in euro per kg koud geslacht gewicht uitgedrukt. Hieruit blijkt dat de gegenereerde marge zowel in België, met -0,05 euro per kg koud geslacht gewicht, als in de ons omringende landen voor 2014 opnieuw negatief was. Met de Nederlandse varkenshouderij op kop met een negatieve marge van -0,18 euro per kg koud geslacht gewicht. In Denemarken bleef het verlies beperkt tot 0,03 euro per kg koud geslacht gewicht. Hieruit kunnen we afleiden dat het slechte financiële resultaat in 2014 weinig afwijkt van het negatieve resultaat van 2013. Maar ook dat deze ongunstige marktsituatie niet alleen in Vlaanderen maar ook in onze buurlanden niet vol te houden is.

Rendementen en opbrengsten kunnen op tal van verschillende manieren worden berekend en weergegeven. Het is en blijft echter een moeilijk gegeven om kosten, opbrengsten en rendementen tussen landen, maar ook tussen bedrijven onderling te vergelijken. Tal van al dan niet gekende factoren kunnen hierop een invloed uitoefenen. Eén ding is zeker, en dat is dat de sterke technische resultaten vandaag geen garantie bieden op een positief financieel resultaat. ■

Op het vlak van productiegewichten blijft Denemarken de Europese koploper met 30,46 gespeende biggen per zeug per jaar.